

Серія «Час фентезі»

Уперше опубліковано видавництвом
*Random House Australia Pty Ltd.*Це видання опубліковано за домовленістю
з *Penguin Random House Australia Pty Ltd.*

Перекладено за виданням:

*Flanagan J. Ranger's Apprentice.**The Ruins of Gorlan / John Flanagan. — Random House
Australia: 2004. — 282 p.*Переклад з англійської *Віктора Венгруса*Дизайн обкладинки *Андрія Шульги***Фланаган Дж.**Ф70 Учень рейнджера. Руїни Горлану / Джон Фланаган; пер.
з англ. В. Венгруса. — Х. : АССА, 2025. — 288 с. — (Серія
«Час фентезі»).

ISBN 968-617-8387-11-2 (укр.)

ISBN 978-0-14-240663-2 (англ.)

Лорд Морґарат, колишній барон Горлану, нарешті виплекав план помсти королівству Аралуен за своє тривале вигнання. Він зібрався на сили й готовий до війни. А тим часом у фортеці Редмонт для п'ятнадцятирічного сироти Вілла та його однолітків настав День Обрання, який вирішить їхню подальшу долю. Заповітна мрія Вілла — навчатися у Воляцькій школі і стати на захист Аралуена, але його туди не запросили... Розгублений, хлопець потрапляє в навчання до рейнджера Холта. Чи вийде у Вілла посісти гідне місце в розвідницьких лавах? Або принаймні дізнатися, як саме загинув його батько.

УДК 821.111-3

ISBN 968-617-8387-11-2 (укр.)
ISBN 978-0-14-240663-2 (англ.)© Джон Фланаган, текст, 2004
© ТОВ «Видавництво АССА»,
видання українською мовою, 2025

Пролог

Лорд Морґарат, володар гір Дощу та Ночі й колишній барон Горлану в королівстві Аралуен, озирнув свої похмурі, залиті дощами володіння й вилаявся, мабуть, уже в тисячний раз.

Оце, трясця, і все, що в нього лишилося: нагромадження грубих гранітних скель, безладно розкиданих валунів та засніжених гір, плюс непролазні ущелини і круті вузькі перевали. А вся поверхня — суціль гравій та каміння, і жодного тобі натяку на дерева, жодного шматка зелені, що міг би оживити нудний пейзаж.

Хоча відтоді, як його загнали в цей занедбаний край, що став його в'язницею, минуло п'ятнадцять років, він досі згадував любі оку зелені галявини та вкриті густими лісами пагорби колишніх володінь. Струмки там кишіли рибою, поля дарували щедрі врожаї і ніколи не бракувало дичини. Горлан був мальовничим і сповненим життя місцем. А гори Дощу та Ночі мертвіли пусткою.

Під вікном лорда на замковій площі відбував муштру загін варґалів. Прислухаючись до гортанного виття,

що супроводжувало всі їхні рухи, Морґарат стежив за ними кілька секунд. То були кремезні, потворні істоти. Вони трохи нагадували людей, але мали видовжені зв'язчі морди та кігті, як у ведмедів або великих псів.

Унікаючи контактів із людьми, варґали віддавна жили та розмножувались тут, глибоко в горах. Вони майже ніколи та нікому не потрапляли на очі, але чутки та легенди впевнено стверджували, що це дике гірське плем'я — такі собі напіврозумні створіння — живе десь у горах. Плануючи повстання проти королівства Аралуен, Морґарат залишив Ґорлан і вирушив на їх пошуки. Резон був один: якщо такі істоти справді існують, то вони дадуть йому неабияку перевагу у прийдешній війні.

Пошуки забрали не один місяць, та зрештою він їх знайшов. Окрім безсловесного виття, варґали ще користувалися примітивною формою ментального спілкування. Їхні розумові здібності були доволі обмежені, тому вони легко пристали на панування вищого інтелекту. Морґарат підкорив їх, обернувши на бездоганне військо. Жажливі, наче поріддя кошмарів, і геть безжальні — варґали виконували будь-які накази, надані силою думки.

Нині, спостерігаючи за шиккуванням, Морґарат пригадав яскраво одягнених лицарів у блискучих обладунках у замку Ґорлану, пригадав, як вони билися на турнірах під заохочувальні оплески своїх дам, вбраних у тонкі шовкові сукні. Подумки порівнявши їх з цими спотвореними, вкритими чорним хутром істотами, лорд знову не втримався від прокльонів.

Варґали, налаштовані на думки хазяїна, відчули його хвилювання й занепокоєно завмерли. Роздратований, він наказав їм продовжити вправи, і виття поновилося.

Морґарат відійшов від незаскленого вікна, тримаючись ближче до вогню, хоч той жодним чином не міг подолати вогкості та холод цього похмурого замку. «П'ятнадцять років! — майнула думка. — П'ятнадцять років минуло відтоді, як я повстав проти щойноспеченого короля Дункана, коронованого у двадцятирічному віці».

Поки старий король згасав від хвороби, барон усе ретельно розпланував, розраховуючи на загальний безлад і розгубленість після смерті старого сюзерена. Ну, і на чвари між баронами. Для Морґарата випадала чудова нагода захопити трон.

Чекаючи слушного часу, він потайки тренував та множив у цих горах своє військо варґалів, готувався завдати удару. І момент нарешті настав. Коли держава перебувала в сум'ятті, коли всі проливали сльози за померлим королем, а барони відбули до замку Аралуен на похорон і таким чином лишили свої армії без командування, лорд наказав атакувати. За лічені дні він змусив розгублених воєвод накивати п'ятами і захопив чверть королівства на південному сході.

Дункану, молодому та недосвідченому, годі було сподіватися встояти проти Морґарата. Королівство захиталося, і він уже готувався зійти на трон. Аж раптом лорд Нортгольт, верховний командувач армії старого короля, спромігся об'єднати деяких молодих баронів: це вселило в серце Дункана силу та сміливість, а його союзникам повернуло втрачений бойовий дух. Два війська зіткнулися лобом в лоб на Хакхемському пустищі, неподалік від річки Вододіл. П'ять годин палала битва, за атаками слідували контратаки, а вбитих було не злічити. Вододіл був мілководним, але його підступні береги з сипучими

пісками та слизьким мулом утворювали непохитний бар'єр і захищали правий фланг Морґарата.

Але хтось із тих вбраних у сірі плащі нишпорок-рейнджерів провів ударний загін важкої кавалерії через потаємний брід на десять кілометрів вище за течією. Броньовані вершники з'явилися у вирішальну мить битви та вдарили по війську Морґарата з тилу.

Треновані серед гірських скель варґали мали одну слабкість. Дикі істоти боялися кінноти, кавалерійський наскок був для них як грім з ясного неба і, певна річ, встояти вони не могли. Варґали сахнулися, зламали ряди і відкотилися до вузького Триступного перевалу, а ним уже й до гір Дощу та Ночі. Морґарат поплентався з ними, як останній невдаха. Отам і тривало його вигнання усі довгі п'ятнадцять років. Він усе вичікував, наливаючись злобою на тих, хто вчинив із ним таке неподобство, і малював заколотницькі плани.

«Нарешті, — в голові у вигнанця пульсувала одна думка, — нарешті час для помсти...»

Шпигуни доповіли, що королівство стало млявим і самовдоволеним, а про існування Морґарата взагалі забули. Ім'я лорда нині згадується лише в легендах, і матері ним лякають дітей: буцімто чорний лорд прийде по всіх непослухів.

Отож час настав. Він знову кине в бій своїх варґалів, але цього разу не тільки їх. Цього разу жоден із тих, хто колись змовлявся проти нього, не залишиться живим, щоб допомогти королю Дункану. Адже в цих похмурих горах знайшлися не лише древні страхітливі варґали. Тепер у нього є ще пара союзників, і вони навіть страшніші за тих перших. Жахливі потвори, яких звать калкарами.

Пора їх випустити.

Розділ I

— Скуштуй хоч щось, Вілле. Завтра ж бо такий важливий день!

Дженні, гарненька життєрадісна білявка, поглядом показала Віллу на тарілку, до якої той ледь доторкнувся, і підбадьорливо всміхнулася. Вілл силувано всміхнувся у відповідь, але усмішка не вдалася, натомість вийшла крива гримаса. Він поглянув на тарілку з улюбленими наїдками. Шлунок цього вечора аж стискався, відмовляючись приймати їжу, і хлопцю, попри всі старання, не вдалося проковтнути жодного шматочка.

Так, завтра важливий день, і йому це відомо. Аж надто добре відомо, якщо по правді. Завтра мав бути найважливіший день його життя, адже це День Обрання, який визначить все його подальше майбутнє.

— Хвилюється. Можу собі уявити, — сказав Джордж; він уже взявся був до їжі, але відклав виделку та поважно підправив лацкани своєї куртки. Хлопець був худорлявим і незграбним, проте старанним учнем і понад усе в житті поважав правила та норми. Також він мав схильність ретельно

досліджувати будь-яке спірне питання й іноді надто розлого. — Жахлива штука — хвилювання. Через нього не можеш ні думати, ні їсти, ні навіть розмовляти.

— Я не хвилююся, — швидко відповів Вілл, бо помітив, що Горацій вже підвів на нього очі й ось-ось вставить якийсь дошкульний коментар.

Джордж декілька разів кивнув, обмірковуючи відповідь Вілла.

— З іншого боку, — додав він, — незначне хвилювання насправді може покращити продуктивність. Це може посилити сприйняття та загострити реакцію. Отже, той факт, що ти хвилюєшся — якщо дійсно хвилюєшся, — не обов'язково є тим, через що варто хвилюватися.

Вілл не втримався і скривив губи в посмішці. Хто природжений правник, то це Джордж, подумав він. Майже напевне наступного ранку Майстер писар обере саме Джорджа. Вочевидь, подумав Вілл, його проблема у тому, що лише він один серед п'яти вихованців притулку побоюється Обрання, що почнеться десь за дванадцять годин.

— Йому є через що перейматися! — реготнув Горацій. — Справді, якому майстру потрібен такий учень?

— Гадаю, ми всі дещо хвилюємося, — втрутилася Еліс і подарувала Віллу одну зі своїх дорогоцінних усмішок. — Ми були б дурнями, якби не хвилювалися.

— Я не хвилююся! — відрубав Горацій і вмить почервонів, коли Еліс звела одну брову. Дженні захотіла.

Отака вона, Еліс, подумав Вілл. Він знав, що леді Пауліна, голова Дипломатичної служби замку

Редмонт, вже пообіцяла цій високій стрункій дівчині місце учениці. Як тонко Еліс вдала, що теж непокоїться через прийдешній день, як тактовно натякнула на дурну обмовку Горація! Та вона й зараз вже неабиякий дипломат!

Дженні, звісно, прагне потрапити до палацових кухонь — у володіння кухмайстра Чабба, головного кухаря Редмону. Він уславився на все королівство банкетами, які влаштовували у просторій обідній залі фортеці. Дженні обожнювала їжу та кулінарію, і через свою легку вдачу та незмінне почуття гумору чудово увіллється до колективу, що працював у постійній метушні фортечних кухонь.

Горацій, певно, проситиметься до Вояцької школи. Вілл поглянув на свого товариша, що уминав за обидві щоки смажену індичку, шинку та картоплю, які щедрою рукою навалив на свій таріль. Горацій був на вигляд зависоким як на свій вік та від природи мав міцну статуру. Вкрай мало ймовірно, що йому відмовлять. Горацій якраз із тих хлопців, яких рекрутував сер Родні в учні вояків. Сильний, атлетичний, витривалий. І, трохи уїдливо зауважив Вілл, не надто покірливий. Вояцька школа була прямим шляхом до лицарства для хлопців на кшталт Горація — простолюдинів, чії фізичні здібності дозволяли їм служити королівству в якості лицарів.

А що ж лишається Віллу? Куди оберуть його? І, що найважливіше — тут Горацій не помилився — хто з майстрів згодиться взяти його за учня?

Хай там як, День Обрання вважався поворотним моментом у житті підопічних притулку. Всі вони були сиротами і виховувалися завдяки щедрості барона Аральда, лорда Редмону. У більшості з них батьки